

**VIDES AIZSARDZĪBAS UN REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS
MINISTRIJA**

DABAS AIZSARDZĪBAS PĀRVALDE

PUBLISKAIS GADA PĀRSKATS 2011

SATURS

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI.....	3
1. PAMATINFORMĀCIJA.....	4
1.1. Dabas aizsardzības pārvaldes juridiskais statuss un struktūra	4
1.2. Politikas jomas un darbības virzieni, par kuriem Pārvalde ir atbildīga	5
1.3. Pārvaldes darbības virzieni un mērķi	5
1.4. Padotībā esošās iestādes.....	5
2. PĀRVALDES FINANŠU RESURSI UN IESTĀES DARBĪBAS REZULTĀTI	6
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	6
2.2. Budžeta programmas un apakšprogrammas, kuru finanšu līdzekļi	6
 tiek izlietoti iestādes darbības nodrošināšanai	6
2.3. Darbības stratēģijās plānotās budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros finansētās galvenās aktivitātes un to mērķi, plānotie darbības rezultāti, kā arī rezultātu izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums	7
2.4. Projektu realizācija	11
3. PĀRVALDES PERSONĀLS	13
4. PĀRVALDES KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	14
4.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai	14
4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru.....	18
5. NĀKAMĀ GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI	19

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

CITES – Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

ĪADT – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

NVO – nevalstiskās organizācijas

Pārvalde – Dabas aizsardzības pārvalde

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Dabas aizsardzības pārvaldes juridiskais statuss un struktūra

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1. panta 3. punktu Dabas aizsardzības pārvalde ir iestāde – institūcija, kura darbojas publiskas personas vārdā un kurai ar normatīvo aktu noteikta kompetence valsts pārvaldē, piešķirti finansu līdzekļi tās darbības īstenošanai un ir savs personāls, un saskaņā ar šā likuma 1. panta 5. punktu tiešā pārvalde ir Latvijas Republikas kā sākotnējās publiskās personas iestādes un amatpersonas.

Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 2. pantā noteiktajam likuma mērķim, Dabas aizsardzības pārvaldes mērķis ir nodrošināt demokrātisku, tiesisku, efektīvu, atklātu un sabiedrībai pieejamu valsts pārvaldi, ievērojot šā likuma 10.pantā noteiktos valsts pārvaldes principus.

Dabas aizsardzības pārvalde darbojas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros, pamatojoties uz Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumiem Nr. 507 „Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” (turpmāk – Nolikums), kas izdots saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 16. panta pirmo daļu.

Dabas aizsardzības pārvalde kā tiešās pārvaldes iestāde saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 5. panta pirmo daļu pārstāv Latvijas Republiku.

Informācija par strukturālajām reformām un reorganizāciju

Lai budžeta līdzekļu samazinājuma apstākļos nesamazinātos iestādes veiktspēja un racionālāk un lietderīgāk tiktu izmantoti darbaspēka un tehniskie resursi, 2011. gadā Dabas aizsardzības pārvaldē veikta strukturālā reorganizācija, samazinot iestādes pamatstruktūrvienību skaitu.

Ar 2011. gada 1. februāri izveidotas šādas centrālās struktūrvienības: Dabas uzraudzības un izglītības departaments, Dabas datu un plānojumu departaments, Dabas tūrisma infrastruktūras departaments, Dabas aizsardzības stratēģijas un koordinēšanas departaments, Administratīvais un finanšu departaments un šādas teritoriālās struktūrvienības: Vidzemes reģionālā administrācija, Latgales reģionālā administrācija, Kurzemes reģionālā administrācija un Pierīgas reģionālā administrācija.

1.2. Politikas jomas un darbības virzieni, par kuriem Pārvalde ir atbildīga

Atbilstoši likuma „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos” 8. panta 1. punktam un 23. panta 1. punktam Dabas aizsardzības pārvalde organizē atlīdzības piešķiršanu par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem un zemes atpirkšanu, ja tiesības uz kompensāciju piešķir valsts. Saskaņā ar šā likuma pārejas noteikumu 7.punktu atlīdzību par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem neaprēķina un neizmaksā 2011. un 2012. gadā.

Saskaņā ar Nolikuma 2.4. apakšpunktu Dabas aizsardzības pārvalde veic kompensāciju izmaksu administrēšanu par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, kā arī zaudējumu atlīdzības izmaksu administrēšanu par īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem.

Atbilstoši Nolikuma 3.17.7. apakšpunktam un Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumiem Nr. 267 „Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība” Dabas aizsardzības pārvalde veic sugu un biotopu jomas ekspertu sertificēšanu un sertificēto ekspertu darbības uzraudzību.

1.3. Pārvaldes darbības virzieni un mērķi

Dabas aizsardzības pārvalde savas kompetences ietvaros īsteno ar dabas aizsardzību saistīto normatīvo aktu izpildi un nodrošina vienotas dabas aizsardzības un dabas resursu izmantošanas politikas realizēšanu.

Dabas aizsardzības pārvaldei saskaņā ar nolikumu ir noteiktas šādas funkcijas:

1. koordinēt Saeimas un Ministru kabineta izveidoto īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldīšanu;
2. īstenot valsts dabas aizsardzības politiku sugu un biotopu aizsardzības jomā;
3. veikt uzraudzības institūcijas funkcijas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām.

1.4. Padotībā esošās iestādes

Padotībā esošo iestāžu nav.

2. PĀRVALDES FINANŠU RESURSI UN IESTĀES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

1.tabula
(latos)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 659 048	2 865 109	2 533 120
1.1.	dotācijas	3 808 010	1 612 683	1 352 775
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	724 074	701 950	684 237
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	109 209	540 080	485 293
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	17 755	10 396	10 815
2.	Izdevumi (kopā)	4 470 836	2 893 815	2 316 350
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	4 352 807	2 544 854	2 211 583
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 990 863	2 222 266	2 030 768
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	2 273 996	151 806	56 813
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	87 948	170 782	124 002
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	104 343	319 088	82 119

2.2. Budžeta programmas un apakšprogrammas, kuru finanšu līdzekļi tiek izlietoti iestādes darbības nodrošināšanai

2011. gadā Pārvalde īsteno šādas budžeta programmas un apakšprogrammas:

24.00.00 - Dabas aizsardzības institūcijas

24.08.00 - Nacionālo parku darbības nodrošināšana

21.05.00 - Zivju aizsardzības pasākumi

21.13.00 - Nozares vides projekti

61.07.00 - Kohēzijas fonda (KF) projektu un pasākumu īstenošana

62.06.00 - Eiropas reģionālā attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana

63.06.00 - Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana

64.00.00 - Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana

64.06.00 - Izdevumi Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošanai (2007-2013)

65.00.00 - Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana

65.06.00 - Maksājumu iestādes Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana

65.07.00 - Citu institūciju izdevumi Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošanai (2007-2013)

69.00.00 - 3. mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana

70.00.00 - Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana

70.06.00 - LIFE programmas projekti

70.07.00 - Eiropas Savienības Rīcības programmas mūžizglītības jomā 2007.-2013. gadam finansējums

2.3. Darbības stratēģijās plānotās budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros finansētās galvenās aktivitātes un to mērķi, plānotie darbības rezultāti, kā arī rezultātu izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums

2011. gadā bija plānots veikt izdevumus par 1634,0 tūkstošiem latu, izpilde, salīdzinot ar pārskata perioda plānu, ir izpildīta par 1634,0 tūkstošiem latu, t.i., 100% apmērā un veiktas šādas galvenās aktivitātes:

1) nodrošināta 4 nacionālo parku, 327 Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) un 343 citu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzība:

– veiktas 3000 vides inspektoru pārbaudes (īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, sugu un biotopu aizsardzībā un izmantošanā, kā arī makšķerēšanas un zvejas pārbaudes), kā rezultātā pie administratīvās atbildības sauktas un sodītas 105 personas par kopējo summu 6490 latu;

2) labvēlīgs aizsardzības statuss nodrošināts vismaz 60% Eiropas Savienības nozīmes biotopu un sugu:

- apsaimniekoti 340 ha biotopu;
- izstrādāti 11 dabas aizsardzības plāni Latvijas un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām;
- izstrādāts 1 sugu aizsardzības plāns Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamām sugām;

3) sagatavots ziņojums Eiropas Komisijai par Eiropas Savienības nozīmes biotopu un sugu stāvokli:

- dabas ekosistēmu monitorings (programmas) – 1 (Vides monitoringa programmas sadaļa „Bioloģiskā daudzveidība”);

4) nodrošināta starptautiskā līguma (konvencijas) „Par 1973. gada Vašingtonas konvenciju par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām”, Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97 „Par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, regulējot tirdzniecību ar tām” un Komisijas Regulas (EK) Nr. 865/2006 ieviešana un izpilde:

- izsniegtas atļaujas nemedājamo dzīvnieku iegūšanai un atļaujas starptautiskajai tirdzniecībai ar apdraudētajām augu un dzīvnieku sugām – 245;

5) tūrisma infrastruktūras uzturēšana un apsaimniekošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās:

- dabas taku uzturēšana un jaunu izveidošana – 152 km;
- ūdens tūristu un autotūristu apmetņu kopšana – 20 apmetnes;
- informācijas stendu izveidošana, uzturēšana un atjaunošana – 50 gab.;
- apsaimniekoti putnu vērošanas torņi – 1gab.;

6) palielināta sabiedrības izpratne par dabas vērtību nozīmi:

- organizēti 127 informatīvie semināri, lekcijas un izglītojoši pasākumi.

Apakšprogrammas rezultātīvo rādītāju izpilde 2011. gadā

Rezultatīvie rādītāji	2011. gada plāns	2011. gada 12 mēnešos
Nodrošināta 4 Nacionālo parku, 327 Natura 2000 teritoriju un 343 citu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzība (vides inspektoru veiktās pārbaudes)	3000	3000
Apsaimniekoti biotopi (ha)	340	340
Izstrādāti dabas aizsardzības plāni Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām	5	11
Izstrādāti sugu aizsardzības plāni Latvijas un Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamām sugām	1	1
Dabas ekosistēmu monitorings (Vides monitoringa programmas sadaļa "Bioloģiskā daudzveidība")	1	1
Izsniegtas atļaujas nemedijamo dzīvnieku iegūšanai un atļaujas starptautiskajai tirdzniecībai ar apdraudētajām augu un dzīvnieku sugām	110	245
Dabas taku uzturēšana un jaunu izveidošana (km)	132	152
Ūdens tūristu un autotūristu apmetņu kopšana (apmetņu skaits)	20	20
Informācijas stendu izveidošana, uzturēšana un atjaunošana (gb)	50	50
Apsaimniekoti putnu vērošanas torņi	1	1
Informatīvie semināri, lekcijas un izglītojošie pasākumi	90	127

Izstrādāto dabas aizsardzības plānu rādītājs ir pārsniegts saistībā ar to, ka ir palielinājusies interese par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanu un iespēju dabas aizsardzības plānu izstrādei piesaistīt Eiropas Savienības projektu finansējumu. Dažādu projektu ietvaros pabeigta īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu izstrāde un apstiprināti 11 plāni: dabas liegumiem „Aizkraukles purvs un meži”, „Aklais purvs”, „Ilziņa ezers”, „Līvberzes liekņa”, „Melnā ezera purvs”, „Rožu purvs”, „Skujaines un Svētaines ieleja”, „Zaļezera purvs”, dabas parkiem „Engures ezers” un „Ogres Zilie kalni”, kā arī aizsargājamo ainavu apvidum „Vestiena”. Dabas aizsardzības pārvaldes darbinieki piedalījušies uzraudzības grupās un veikuši plānu izstrādes procesu uzraudzību.

Izsniegto atļauju nemedijamo dzīvnieku iegūšanai un atļaujas starptautiskajai tirdzniecībai ar apdraudētajām augu un dzīvnieku sugām rādītājs ir pārsniegts.

Pārskata periodā sagatavoti 50 lēmumi un izsniegtas 30 atļaujas savvaļas nemedījamo dzīvnieku ieguvei. Izdoto atļauju skaits ir līdzīgs ar iepriekšējos gados izsniegto atļauju skaitu, jo būtiski jauni zinātniskie pētījumi, kuru likumīgai veikšanai nepieciešamas Pārvaldes izdotās atļaujas, 2011. gadā nav veikti. Pieaudzis to lēmumu skaits, ar kuriem Pārvalde sniedz saskaņojumus balto stārķu ligzdu noņemšanai no elektropārvades līniju balstiem ārpus ligzdošanas perioda.

CITES pārvaldības darba apjomi ir palielinājušies – dokumentu plūsma gan ar republikas iestādēm, organizācijām un iedzīvotājiem, gan starptautiskā sarakste ir palikusi iepriekšējā līmenī, bet šajā gadā palielinājies izsniegto CITES atļauju un sertifikātu skaits.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2011. gadā Pārvaldes izsniegto CITES atļauju skaits ir palicis nemainīgs - izsniegtas 173, no tām 56 atļaujas izsniegtas eksportam un reeksportam. Ir divi galvenie virzieni, kas eksporta atļauju skaita ziņā ir līdzvērtīgi – zoodārza un cirka dzīvnieki un Latvijā ražotā kaviāra eksports uz trešajām valstīm. Savukārt Pārvaldes izsniegto CITES sertifikātu skaits palielinājies gandrīz desmit reizi – izsniegti 204 sertifikāti. Liela daļa sertifikātu apliecina CITES dzīvnieku legālu izcelsmi – tie ir dzimuši vai ievesti Latvijā pirms CITES konvencijas prasības ieviestas mūsu valstī. Kopā gada laikā ir apstrādāti 377 CITES atļaujas un sertifikāti, kas ir daudz vairāk kā citus gadus.

CITES konvencijas jautājumos klāt ir nākusi jauna ļoti apjomīga dokumentu grupa. No 2010. gada 1. aprīļa stājās spēkā Ministru kabineta 2009. gada 6. oktobra noteikumu Nr. 1139 „Starptautiskās tirdzniecības apdraudēto savvaļas sugu īpatņu uzglabāšanas, reģistrācijas, turēšanas nebrīvē, marķēšanas, tirdzniecības un sertifikātu izsniegšanas kārtība”, kas paredz Latvijā turēto CITES dzīvnieku reģistrāciju. Lielākā cilvēku aktivitāte dzīvnieku reģistrēšana bija 2011. gada pirmajā pusē, kopumā tika reģistrēti 538 CITES dzīvnieki no 143 dzīvnieku sugām, kas iekļautas konvencijas A un B pielikumos. Paralēli uzskaitītajiem dzīvniekiem tika reģistrētas 37 CITES dzīvnieku turēšanas vietas no tām 27 Latvijā. Šāda dzīvnieku reģistrācija palīdz risināt jautājumus ar nelegāli turētiem CITES dzīvniekiem.

Dabas taku uzturēšanas un jaunu izveidošanas rādītājs ir pārsniegts saistībā ar to, ka sadarbojoties ar citām institūcijām ir izveidotas jaunas dabas takas.

2011. gadā izstrādāta Ķemeru nacionālajā parka tūrisma stratēģija un darbības plāns 5 gadiem, kā arī tika sagatavots pieteikums Eiropas ilgtspējīga tūrisma hartas sertifikāta saņemšanai. Ilgtspējīga tūrisma stratēģijas ieviešanas ietvaros Ķemeru nacionālajā parkā tiek organizēts Tūrisma forums, kur iesaistīti vietējie uzņēmēji, kas ieinteresēti dabas tūrisma attīstībā.

2011. gadā pirmo reizi tika rīkota Ceļotāju diena. Tās galvenais mērķis bija sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem un ar vietējo pašvaldību iestāžu atbalstu atraktīvi parādīt Ķemeru nacionālā parka teritorijas daudzveidību.

Informatīvo semināru, lekcijas un izglītījošie pasākumu rādītāja pārsniegums ir skaidrojams ar sabiedrības intereses pieaugumu par dabas aizsardzību.

2.4. Projektu realizācija

Realizētas Pārvaldes partnerības saistības Eiropas Savienības LIFE+ Dabas un bioloģiskās daudzveidības programmas projektā „Retu rāpuļu un abinieku aizsardzība Latvijā”. Projekta ietvaros Dabas aizsardzības pārvalde ir izgatavojusi un izvietojusi dabā pēc vienotā stila parauga veidotus koka konstrukciju standus ar informatīviem plakātiem. Sagatavoti 10 stendi gan par katru Projekta sadarbības partneri, gan par Projekta mērķsugām: gludeno čūsku, purva bruņurupuci un sarkanvēdera ugunskrupi. Tie izvietoti Ķemeru nacionālajā parkā, Silenes dabas parkā un Dēmenes pagastā, kā arī pie sadarbības partneru birojiem.

2012. gada janvārī noslēdzās Baltijas jūras reģiona programmas finansētais projekts “Klimata izmaiņas: ietekme, izmaksas un pielāgošanās Baltijas jūras reģionā” (BALTCICA). Pārskata periodā sadarbībā ar LU Ekonomikas fakultātes Vides pārvaldības katedras studentiem un pasniedzējiem, kā arī klimata ekspertiem izstrādāta Klimata izmaiņu piemērošanās stratēģija Salacgrīvas novadam. Tādejādi Salacgrīvas novads ir kļuvis par pirmo novadu Latvijā un vienu no nedaudzajiem visā Baltijā, kuram ir sava Klimata izmaiņu piemērošanās stratēģija. Salacgrīvā izveidota interaktīvā izstāde par klimata izmaiņas izraisošiem faktoriem un iespējām tos mazināt. Projekta ietvaros sagatavota ceļojoša izstāde, kura nogādāta Eiropas krastu aizsardzības savienības (EUCC) Vācijas nodaļā Hamburgā.

LIFE MARMONI projekta „Inovatīvas pieejas jūras bioloģiskās daudzveidības monitoringa un Baltijas jūras dabas aizsardzības vērtību statusa novērtējums” ietvaros noorganizēts Latvijas piekrastes skolu skolotāju seminārs par sabiedriskā monitoringa metodēm jūras piekrastē, kā arī seminārs par Biogeogrāfisko procesu izvērtēšanu un ziņošanu Eiropas Komisijai.

2011. gadā Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansētā projekta „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumu elektronizācija” 3DP/3.2.2.1.1/09/IPIA/IUMEPLS/013 ietvaros izveidota Dabas datu informācijas sistēma „Ozols”, kas pirmo reizi valsts dabas aizsardzības vēsturē nodrošina pieeju ikvienam interesentam datiem par īpaši aizsargājamām dabas vērtībām kādā īpašumā vai administratīvajā teritorijā. „Ozolā” apkopota informācija par ĪADT un mikroliegumu

robežām, funkcionālo zonējumu, sugām un biotopiem. 2012. gadā plānota datu kvalitāte un sistēmas funkcionalitātes uzlabošana. Izveidotais valsts reģistrs Dabas datu informācijas sistēma „Ozols” atvieglos darbu ne tikai Pārvaldes darbiniekiem, bet arī dabas aizsardzības nozares ekspertiem. Sistēma ļauj iegūt aktuālākos datus un nodrošina informācijas ieguves ātrumu. Sagatavots projekta papildinājums programmēšanas darbu veikšanai, lai atvieglotu datu ievadi un apstrādi sistēmā. Pārskata periodā mikroliegumu datubāzē reģistrēti 58 jauni ieraksti. Veikts arī nozīmīgs darbs mikroliegumu datu digitizācijā. Kopumā pārskata periodā tika digitalizētātas 2047 mikroliegumu un 751 mikroliegumu buferzonu robežas

Eiropas Sociālā Fonda projekta „Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas aizsardzības daļu darbinieku profesionālās apmācības programmas izstrāde un pilnveide” ietvaros noskaidrots sabiedrības un pašvaldību viedoklis par Pārvaldes Dabas aizsardzību daļu darbinieku sniegto pakalpojumu kvalitāti, saturu un veidu, veikts attiecīgo darbinieku individuālās kapacitātes novērtējums un izmantojot iegūto informāciju izstrādāta apmācību programma. Pēc apmācības programmas izstrādes – īstenota kā pilotprojekts, veikti nepieciešamie uzlabojumi un papildinājumi un izstrādāta pilnīga apmācību programma. Izstrādāta darbinieku sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas metodika.

Zivju fonda projektu īstenošanā veikta zivju dzīvotņu kvalitātes uzlabošana un zivju resursu aizsardzība Dabas aizsardzības pārvaldes pārraudzībā esošajās īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ūdenstilpēs - atjaunots ūdensteču hidroloģiskais režīms, nojaucot bebru dambjus un koku sanesumus, tā atjaunojot zivju nārsta vietas, ierobežota malu zvejniecība dabas parka “Abavas senleja” teritorijā, nojaucot nelikumīgi izveidotus zvejas palīgriņķus – nēģu tačus Abavas upē. Nojaucot stacionārās konstrukcijas Abavas upē, ne vien ievērojami ierobežotas malu zvejniecības iespējas, bet arī novērsts apdraudējums ūdenstūristiem. Veikta zivju ielaišana lai nodrošinātu zivju resursu saglabāšanu un pieaugumu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju ūdenstilpēs – Salāja, Viraudas, Zosnas, Olovcevas, Adamovas un Istras ezeros, saskaņā ar ezeru zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumiem.

Kohēzijas fonda projekts “Antropogēno slodzi samazinošās un informatīvās infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās” ietvaros infrastruktūras objekti tapuši, domājot par Rāznes nacionālā parka skaisto ainavu atklāšanu apmeklētājiem un vienlaicīgi rūpējoties par dabas vērtību saglabāšanu.

Rāznes nacionālajā parkā Rēzeknes novada Kaunatas pagastā Lielajā Liepukalnā, Latvijas trešajā augstākajā virsotnē (289,3m). Viens no šiem objektiem ir kalna virsotnē uzbūvētais koka skatu tornis, kas pašreiz ir augstākā šāda veida konstrukcija Latvijā – 34 metri. No jaunā skatu torņa paveras skats uz vienu no unikālām vietām Latvijā ar skaistām dabas

ainavām bagāto Latgales augstienes Rāznas pauguraini. Te no putna lidojuma augstumiem var lūkoties uz mežu un lauku raibo paklāju, vērot vareno Latgales „jūru” – Rāznas ezeru.

Projekta ietvaros Rāznas nacionālā parka dabas lieguma zonā Lielajā Liepukalnā ir uzbūvēta autostāvvietā, uzstādītas tualetes un uzbērta taka ar vairākiem pieturas punktiem dabas vērtību iepazīšanai, izvietotas nojumes, lapenes, soli, galdi, koka konstrukcijas bērnu aktivitātēm un ugunsкура vieta.

3. PĀRVALDES PEROSNĀLS

2011. gadā iestādē maksimāli pieļaujama amata vietu skaits – 135.

3.tabula

Dabas aizsardzības pārvaldes amata vietu skaits un sadalījums
(informācija uz 2011. gada 31. decembri)

Kopējais amata vietu skaits	Ierēdņu skaits	Darbinieku skaits
125	84	41

4.tabula

Dabas aizsardzības pārvaldes personāla vidējais sadalījums pa vecuma un dzimuma grupām 2011. gadā
(informācija uz 2011. gada 31. decembri)

Vecums/dzimums, skaits	Sievietes 61	Vīrieši 64
20-29 gadi	9	11
30-39 gadi	20	11
40-49 gadi	23	20
50-59 gadi	9	19
60-69 gadi	-	3
70 gadi un vairāk	-	-

5.tabula

Dabas aizsardzības pārvaldē strādājošo izglītības līmenis
(informācija uz 2011. gada 31. decembri)

Izglītības līmenis	Darbinieku skaits	Ierēdņu skaits
Bakalaura grāds	14	58
Maģistra grāds	11	26
Doktora grāds	2	-
Vidējā izglītība	14	-

4. PĀRVALDES KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. Pasākumi, kas veikti sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Sabiedrības informēšana ir svarīgs faktors ilgtspējīgas vides veidošanā un dabas daudzveidības saglabāšanā, pārskata periodā šim faktoram pārvalde ir pievērsusi īpaši lielu uzmanību. Aizvadītajā pārskata periodā Dabas aizsardzības pārvaldes interneta vietnei <http://www.daba.gov.lv> veiktas strukturālas pārmaiņas un virkne saturisko uzlabojumu. Rezultātā izveidota lietotājiem ērtāka navigācijas sistēma, uzlabota meklētājprogrammas darbība vietnē, atsevišķi izdalīts interaktīvo iespēju bloks – saites, iespēja elektroniski nosūtīt iestādei vēstuli, aptauja, parakstīšanās uz jaunumiem, izveidoti konti sociālajos tīklos Twitter un Facebook, kā arī izveidotas divas apakšvietnes Eiropas Savienības LIFE plus programmas projektu informācijas izvietojšanai <http://for-rest.daba.gov.lv> un <http://hydroplan.daba.gov.lv>

Dabas aizsardzības pārvalde no valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" pārņēmusi un informatīvi uztur interneta vietni par Latvijas bioloģisko daudzveidību <http://biodiv.daba.gov.lv/>

Lai informētu sabiedrību par Pārvaldes – īstenotajām aktivitātēm, jaunumiem ĪADT, dabas aizsardzības jomā kopumā – 2011.gadā īstenoti dažādi dabas izglītības pasākumi, novadītas lekcijas, prezentācijas, organizēti semināri, ekskursijas, kā arī gan plašsaziņas līdzekļos, gan iestādes mājas lapā regulāri publicētas aktualitātes.

Pārvaldes komunikācija ar plašsaziņas līdzekļiem

Kopumā sagatavoti, ievietoti iestādes mājas lapā un plašsaziņas līdzekļiem nosūtīti 298 raksti un preses relīzes.

Informācija par Pārvaldes rīkotajiem dabas izglītības, izziņas pasākumiem, talkām, sniegta un publicēta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas interneta vietnē, kā arī kalendārā „Daba un vēsture 2011”. Aktuālā informācija rakstisku atbilžu un interviju veidā sniegta un publicēta ziņu aģentūrās BNS, LETA, nacionālajos medijos *Diena*, *Neatkarīgā Rīta Avīze*, *Latvijas Avīze*, *Latvijas Radio*, Latvijas Televīzijas raidījumos *Panorāma*, *Dabas grāmata*, televīzijās *LNT* un *TV3*, interneta ziņu portālos *Delfi*, *Tvnet*, *Apollo*, izdevumos *Latvijas Vēstnesis*, *Dienas business*, *Mājas viesis*, *Māja*, *Praktiskais Latvietis*, *Telegraf*, *Novaja gazeta*, kā arī reģionālajos un lokālajos medijos – laikrakstos *Kurzemes Vārds*, *Kursas Laiks*, *Rēzeknes Vēstis*, *Brīvā Daugava*, *Latgales laiks*, *Zemgales ziņas*, *Bauskas*

dzīve, Alūksnes ziņas, Auseklis, Ziemeļlatvija, Druva, Staburags, Rīgas Apriņķa Avīze, Siguldas Avīze, Liesma un dažādos reģionālajos interneta portālos. Informācija gatavota arī *Europarc* federācijas e-ziņu izdevumiem.

Pārvaldes izdotie materiāli 2011. gadā

- Izdota avīze „Slīteres Nacionālā Parka Ziņas”;
- projekta „Atpakaļ dabā” ietvaros izdoti 2 e-žurnāli par aktualitātēm dabas izglītībā Gaujas un Ķemeru nacionālajos parkos, kā arī 3 noteicēji – „Iepazīsim jūras piekrasti”, „Izzināsim Gaujas senieleju” un „Izzināsim dumbrāju”.
- projekta „Baltijas zaļā josta” ietvaros izdota grāmata „Lībieši Ziemeļkurzemes ainavā”;
- projekta „Informatīvās ekspozīcijas izveide par ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo zivju sugām un to dzīvotnēm” ietvaros izveidota pārvietojama informatīvi izglītojoša izstāde (10 izvelkami baneri) „Latvijas aizsargājamās zivis”, kā arī izdots buklets „Kas jāzina makšķerniekam”. Izstāde svinīgi atklāta Salacgrīvas muzejā;
- projekta „Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas aizsardzības daļu darbinieku profesionālās apmācības programmas izstrāde un pilnveide” ietvaros izdots buklets „Dabas aizsardzības pārvaldes publiskais pakalpojums”;
- Sabiedriskā monitoringa programma – grāmatzīme;
- Kalendārs 2012. gadam, veltīts „Dabas aizsardzībai”;
- Uzdevumu grāmatiņa „Zivis” – (A5), 300 eksemplāri.
- sagatavotas dažādas darba lapas, prezentācijas, spēles un cita veida materiāli vides izglītības jomā.

Pārvaldes sadarbība ar jauniešiem – skolēniem, studentiem

- Koordinēts 8 praktikanču un 4 brīvprātīgo darbs, t.sk. studentam - praktikantam no Ķīles universitātes (Vācija).
- Noorganizēti 9 pasākumi jaunajiem reindžeriem, t.sk. līdzdalība *Europarc* Federācijas starptautiskajā jauno reindžeru nometnē. Jauno reindžeru kustības popularizēšanai un veicināšanai rīkota prezentācija Sarkanu pamatskolā un Pelēču pamatskolas 8.-9. klašu audzēkņiem par jaunajiem reindžeriem Latvijā. Ar brīvprātīgo un pašvaldību stipendiātu palīdzību veikta Grumušku meža takas, Stalidzānu pilskalna takas, Rāznas nacionālā parka teritorijā esošo valsts meža ceļu attīrīšana no sniegliecēm un

Pārvaldes organizētie semināri, prezentācijas, lekcijas, nodarbības, ekskursijas, talkas un informatīvi izglītojošie pasākumi

Kopumā 2011. gadā noorganizēti 127 pasākumi, semināri un lekcijas par dažāda veida ar dabas aizsardzību saistītām tēmām skolēniem, studentiem, pedagogiem, pašvaldību un dažādu uzņēmumu darbiniekiem, zemju īpašniekiem, Lielās talkas koordinatoriem, Dabas koncertzāles, pilsētu svētku u.c. publisku pasākumu apmeklētājiem.

- Dažādās Latvijas ĪADT organizēti pasākumi, kas veltīti starptautiskajai Mitrāju dienai, Pasaules ūdens dienai, Eiropas dabas un nacionālo parku dienai, Starptautiskajai bioloģiskās daudzveidības dienai, kā arī Eiropas brīvprātīgā darba gadam.
- Dažādās Latvijas ĪADT rīkoti dažādi ar putnu vērošanu saistīti pasākumi – norisinājušās vairākas putnu vērošanas ekskursijas, radošās darbnīcas, gatavoti putnu būrīši. Vairāki no pasākumiem organizēti ar Latvijas Ornitoloģijas biedrības un CEMEX informatīvu un finansiālu atbalstu.
- Pārvalde līdzdarbojusies Lielās Talkas organizēšanā un organizējusi vairākas sakopšanas, infrastruktūras atjaunošanas talkas dažādās ĪADT.
- Noorganizēts konkurss par CITES tematiku – „Marts-CITES mēnesis”.
- Novadītas 296 vides izglītības nodarbības par dabas aizsardzību, t.sk., par putnu un dzīvnieku barošanu ziemā, zivju slāpšanu, dabas simboliem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, ezera un purva augiem, jūras krasta ģeoloģiskajām vērtībām u.c. tēmām, kā arī novadīti 53 izglītojoši pārgājieni dabā ĪADT. Organizēti lašveidīgo zivju nārsta vērošanas pasākumi, kā arī lekcijas par atjaunojamo energoresursu izmantošanu
- Plaši popularizētas sabiedriskā monitoringa aktivitātes - noorganizēti 49 pasākumi, tikšanās, t.sk. skolēniem, dabas zinību skolotājiem, vides pulciņu dalībniekiem, studentiem un bibliotēku darbiniekiem. Izplatīti materiāli un bukleti, kā arī sniegta informācija plašsaziņas līdzekļiem. No sabiedriskā monitoringa dalībniekiem saņemti un apkopoti 293 novērojuma protokoli par dažādām monitoringa tēmām. Digitalizēti 2010. gadā savāktie dati. Konsultēti 7 bakalaura darbu un 9 skolēnu zinātnisko darbu izstrādātāji, izmantojot sabiedriskā monitoringa metodiku pētījumiem. Iegūta sudraba godalga Pasaules vides olimpiādē Turcijā ar darbu par ziemojošajiem sikspārņiem

Pārvaldes līdzdalība, iesaistīšanās pasākumos, akcijās

Pārvalde 2011. gada garumā iesaistījies dažādos pasākumos, līdzdarbojoties tajos ar izglītojošām dabas izziņas aktivitātēm, radošajām darbnīcām. Līdzdalība nodrošināta Eiropas Savienības Dārza svētku pasākumā, LU Botāniskā dārza rīkotajā Augu aizsardzības dienas pasākumā, kā arī Muzeju nakts pasākumu laikā. Tāpat Pārvalde iesaistījies akcijā „Ēnu diena”.

Apmeklētāju centru darbības nodrošināšana un apmeklētāju uzskaites veikšana

Nodrošināta apmeklētāju centru darbība un veikta apmeklētāju uzskaites dažādās ĪADT - Gaujas NP - pie Gūtmaņa alas (70 809 apmeklētāji, 14 847 transportlīdzekļi), Zvārtes ieža (8448 apmeklētāji) un Līgatnes dabas takās (39817 apmeklētāji un 546 slēpošanas trases apmeklētāji), Ķemeru NP - „Meža mājā”, Slīteres NP - Šlīteres bākā (1365 apmeklētāji), Teiču DR un Krustkalnu DR - Ļaudonā, „Bērzos” un „Dreimaņos”.

Konsultatīvo padomju darba organizācija

Noorganizētas ZBR, Ķemeru NP, DP „Daugavas loki” konsultatīvās padomes sanāksmes, kā arī nodrošināta dalība DP „Daugavas loki” konsultatīvās padomes sanāksmē. Iesniegts priekšlikums VARAM par Slīteres NP konsultatīvās padomes personālsastāvu.

Citas aktivitātes

- Rīkotas tikšanās ar pašvaldību pārstāvjiem, zemes īpašniekiem, veikta konsultāciju sniegšana aizsargājamo īpaši dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas jautājumos.
- Uzturēta vienotā bezmaksas tālruņa darbība, pa kuru iespējams ziņot par pārkāpumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.
- Regulāri sniegta informācija Pārvaldes informatīvajās, uzraudzības grupu un sabiedriskās apspriešanas sanāksmēs.

Pasākumi sabiedrības viedokļa izziņošanai par apmierinātību ar valsts iestādes darba kvalitāti un to rezultāti

Sabiedrības viedoklis noskaidrots/izziņots organizēto semināru, lekciju, prezentāciju, nodarbību, vides izglītības pasākumu laikā, dabas aizsardzības plānu sabiedriskās apspriešanas procesā. Veikta aptauja un apkopoti rezultāti par Pārvaldes vides inspektoru darbību – sniegtā publiskā pakalpojuma kvalitāti. Rīkotas tikšanās ar pašvaldību pārstāvjiem, zemes īpašniekiem, sniegtas konsultācijas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas jautājumos.

4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

2011. gadā DAP darbinieki turpināja aktīvu sadarbību ar EUROPARC Federāciju, kura 35 valstīs apvieno 430 biedrus no aizsargājamām teritorijām, valsts institūcijām, nevalstiskā un biznesa sektora. Federācijas organizētajos semināros, darba grupās un valdes darbā iesaistījās dažādi DAP speciālisti. EUROPARC Federācijas ikgadējā kongresa laikā notika vēlēšanas un Pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas direktors Rolands Auziņš tika atkārtoti ievēlēts valdē uz trīs gadiem.

Realizēta sadarbība ar dažādām nevalstiskajām organizācijām – Gaujas nacionālā parka fondu, Latvijas Dabas fondu, UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, Baltijas vides forumu, Latvijas Ornitoloģijas Biedrību (dažādu pasākumu organizēšanā „Putnu dienu” ietvaros), Latvijas Lauku tūrisma asociāciju „Lauku ceļotājs” – Slīteres ceļotāju dienu ietvaros un gidu izglītošanas pasākumos, biedrību „Pēdas” u.c.

Ventspils livonijas ordeņa pili, kurā sagatavotas divas muzejpedagoģiskās izglītības programmas, Dabas muzeju, Dundagas novada un Ventpils pilsētas un novada tūrisma informācijas centriem – nolasītas lekcijas gidu kvalifikācijas celšanai, A/S „Latvijas valsts meži” – meža dienu ietvaros. Nolasītas divas lekcijas LU Zemes un ģeogrāfijas fakultātes studentiem par dabas aizsardzību Latvijā, LU 69. zinātniskajā konferencē nolasīts referāts „Sūnu sugu daudzveidība Slīteres NP biotopos”.

Realizēta sadarbība ar nevalstisko sektoru, tai skaitā Vides izglītotāju asociācija - sadarbība ar pedagogiem, Vides gidu asociācija - aktīvie vides gidi, Gaujas nacionālā parka fonds ar jauno reindžeru kustību un cita veida sadarbību dažādu pasākumu rīkošanā, kā arī Gaujas nacionālā parka fonda atbalstu Pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas darbinieku starpvalstu pieredzes apmaiņas un prakses projektos, kā arī sadarbība ar Siguldas novada Jaunrades centru un novada bibliotēkām.

Pārskata periodā novadīti arī 8 semināri par Klimata izmaiņām un organizēts Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta nevalstisko organizāciju trešais forums (2 dienu pasākums ar 80 dalībniekiem), vadītas lauka nodarbības un ekskursija Vidzemes augstskolas starptautiskās vasaras skolas dalībniekiem (80 cilvēki, 2 dienas). Vadītas teorētiskās apmācības un praktiskie darbi upju hidroloģiskā režīma atjaunošanā pāri par piecdesmit dalībniekiem no Latvijas, kā arī Lietuvas Vitrupē, Norēnupē, Vircaavā, Ventā.

Pārvalde pārskata periodā darbojusies UNESCO programmā „Cilvēks un biosfēra” (MAB). Pārvaldes darbinieki EuroMAB sadarbības tīkla biosfēras rezervātu konferencē Landsbrunnā, Zviedrija prezentējuši 2 stenda ziņojumus („Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta Ainavu ekoloģiskais plāns”, „Sabiedrības iesaistīšana ūdens resursu apsaimniekošanā un Iniciatīva „Liec upē akmeni”). UNESCO programmas „Cilvēks un biosfēra” (MAB) 40- gades noslēguma pasākumā UNESCO mītnē Parīzē 2012. gada 3. novembrī nodrošināta Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā ražoto produktu degustācija un reklāma. Vadītas apmācības Stokholmas Universitātes studentiem „Klimata izmaiņu adaptācija un biosfēras rezervāta koncepcija”.

5. NĀKAMĀ GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI

2012. gadā Pārvaldei sasniedzamie rezultāti ir noteikti Pārvaldes 2012. gada darba plānā.

Kā 2012. gada prioritātes izvirzītas;

- 2010.gadā uzsāktā projekta Kohēzijas fonda projekta „Antropogēno slodzi samazinošās un informatīvās infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās” turpināšana. Projekta 2. posma ietvaros, domājot par apmeklētāju ērtībām un dabas vērtību saglabāšanu, 38 Natura 2000 teritorijās un 45 pašvaldību teritorijās tiks izveidoti dažādi infrastruktūras objekti (laipas, skatu torņi, atpūtas vietas, tiltiņi, robežzīmes, stendi u.c.);
- Pabeigt projekta pieteikuma sagatavošanu un uzsākt Kohēzijas fonda projektu „Antropogēno slodzi samazinošās un informatīvās infrastruktūras izveide Natura 2000 teritorijās. II kārtā”, kura ietvaros saskaņā ar apstiprinātajiem dabas aizsardzības plāniem 23 Natura 2000 teritorijās un 49 pašvaldību teritorijās tiks izveidota infrastruktūra (laipas, skatu torņi, atpūtas vietas, robežzīmes, stendi u.c.). apmeklētāju radītās slodzes mazināšanai un vienlaikus radot priekšnoteikumus tūrisma attīstībai.

- 2011. gadā Dabas aizsardzības pārvalde uzsākusi dalību kā projekta partneris Daugavpils universitātes realizētā LIFE+ projektā EREMITA MEADOWS (www.eremita-meadows.lv, LIFE09/NAT/LV/000240, parkveida pļavu (6530*) un divu prioritāri aizsargājamo vaboļu sugu apsaimniekošana). Projekta ietvaros veikta Dabas datu informācijas sistēmas „Ozols” datu bāzes sadaļas izstrāde par īpaši aizsargājamām vaboļu sugām un ekspertu piesaiste dabas lieguma „Eglone” dabas aizsardzības plāna izstrādei.
- No 2011. līdz 2016. gadam Ķemeru nacionālajā parkā veiks Eiropā retu un apdraudētu mitrāju – augstā purva, slapjo mežu un palieņu pļavu – atjaunošanu. LIFE+ projekta "Ķemeru nacionālā parka hidroloģiskā režīma atjaunošana" nolūks ir veikt Eiropas mērogā aizsargājamo dabas vērtību - augstā purva, slapjo mežu un palieņu pļavu - atjaunošanu Ķemeru nacionālajā parkā.
- Komunikācijai ar sabiedrību 2012. gadā plānoti daudzi ar dabas tematiku saistīti pasākumi: t.sk. esošo izstāžu nodrošināšana, Mitrāju diena, Ūdens diena, Eiroparku diena, Bioloģiskās daudzveidības diena, Putnu diena, Sēņu diena, Meža diena, kā arī dalība daudzās teritorijā esošu pilsētu un novadu svētkos, popularizējot dabas aizsardzību un vides izglītību. Plānotas daudzas lekcijas, nodarbības, pārgājieni un semināri par dabas izglītības tēmām. Vairākas apkārtnes sakopšanas un dižkoku sakopšanas talkas, gan organizējot tās pašiem, gan ar savām zināšanām un pieredzi palīdzot organizēt šādus pasākumus citiem. Plānotas nodarbības un pasākumi Jaunajiem reindžeriem, jauniešu dabas nometne, sabiedriskā monitoringa popularizēšana, tiks organizēti arī pasākumi dažādu ĪADT jubilejām, lai popularizētu aizsargājamās teritorijas un to uzdevumus.
- 2012. gadā plānoti Dabas aizsardzības 100 gades pasākumi, kā arī dalība daudzos vietējās nozīmes pasākumos, popularizējot dabas aizsardzību un vides izglītību, piemēram, Ķemeru un Slīteres ceļotāju dienas.
- Plānota sadarbība ar vairākām nevalstiskajām organizācijām, it īpaši ar Gaujas nacionālā parka fondu dažādos ar vides aizsardzību saistītos jautājumos.
- 2012. gadā plānota starptautiskā sadarbība, piemēram, ar Metsahällitus NHS (Dabas mantojuma servisa)sadarbības vadības grupas tikšanās laikā ir sagatavots aktivitāšu plāns 2012. gadam, kur paredzēta dalība semināros un pieredzes apmaiņas braucieni, lai veicinātu efektīvu aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanu izmantojot jaunākās zinātniskās atziņas un metodes.